

ÅRSBERETNING OM VIRKSOMHETEN I 2025

Formål

Stiftelsen Fritt Ord er en privat, allmennyttig stiftelse hvis fremste formål er å verne om og styrke ytringsfriheten og dens vilkår i Norge, særlig ved å stimulere den levende debatt og den uredde bruk av ordet. Fritt Ord kan også støtte andre sider ved norsk kultur, i første rekke den del av kulturen som gjør bruk av ordet. I særlige tilfeller kan Fritt Ord bidra til å fremme ytringsfriheten i andre land. Stiftelsen har kontor i Uranienborgveien 2 i Oslo.

Fritt Ord søker å ivareta sitt formål på to måter: gjennom bevilgning på basis av søknader og gjennom egeninitiert virksomhet (prisutdelinger, stipendprogrammer, seminarer, prosjekter). Til vedtektsbestemte formål ble det i 2025 til sammen bevilget kr 106 mill. etter søknad. Det ble videre brukt 14,6 mill. på formålsrettede egeninitiativer. I tillegg ble det utdelt kr 1,5 mill. til ulike priser og kr 0,3 mill. til stipender, totalt kr 122,4 mill. til stiftelsens formål.

Året 2025 har vært preget av et høyt aktivitetsnivå i Stiftelsen Fritt Ord. Veksten i antall søknader fortsetter, med en økning på 7,2 % til mer enn 4200. Miljøene og formålene som Fritt Ord retter seg mot, har betydelige finansieringsbehov. Aktivitetsnivået i stiftelsen har vært stort også utenom bevilgninger, blant annet gjennom et antall egne arrangementer og egeninitiativer.

Kritikerstipendene ble utvidet med to nye dataspillstipender. I den internasjonale virksomheten er Civitates og Free Media Awards viktige i tillegg til bevilgningene, særlig til Øst- og Sentral-Europa. Fritt Ords Pris 2025 gikk til satiretegnerne May Linn Clement, Marvin Halleraker og Morten Mørland, mens det ble delt ut to Fritt Ords Honnør, til Sarah Gaulin og Lisanne Dijkstra.

Endringer i stiftelsens strategi ble vedtatt i september, med satsing på flere egeninitiativer innen teknologi og ytringsfrihet, unge og ytringsfrihet og den internasjonale virksomheten. Enkelte prosjekter ble igangsatt på disse områdene. For å tilføre stiftelsen annen kompetanse ble det inngått frivillige sluttavtaler med flere ansatte. Denne prosessen skapte betydelig offentlig debatt og kritikk av Fritt Ords styre og direktør.

Det ble utlyst tre nye prosjektlederstillinger. Endringene går hånd i hånd med kontinuitet. Stiftelsens formålsrettede prioriteringer utvikles videre, innenfor bevilgningsområdene og når det gjelder utlysningene.

Priser og konkurranser

Fritt Ords Pris

Stiftelsen Fritt Ords Pris 2025 ble tildelt tre representanter for norsk satiretegning for å utfordre offentligheten med maktkritikk og skarp humor: **May Linn Clement, Marvin Halleraker og Morten Mørland.**

Satiretegningen har avkledd makten og spilt en sentral rolle gjennom hele det moderne demokratiets historie. Mellom kunst og journalistikk bidrar avistegningen til å opplyse, underholde og påvirke offentligheten.

"I år er det 20 år siden karikaturstriden brøt ut, der tegninger av profeten Muhammed førte til vold og drap flere steder i verden, og det er 10 år siden terrorangrepet på Charlie Hebdo-redaksjonen. I dagens urolige nyhetsbilde er tegningen et uttrykk som treffer autokraters svake sider, med den konsekvens at tegninger blir sensurert og tegnere forfulgt", sa Fritt Ords styreleder Grete Brochmann om tildelingen.

Satiretegningen er under press fra flere hold. I en moderne mediehverdag trues sjangeren av dårlig økonomi og ofres for lett når avisenes budsjetter må slankes. Samtidig finnes det mange eksempler på at kontroversielle og kvasse tegninger skaper så sterke reaksjoner at redaktører og aviseiere refuserer tegninger og sier opp tegnere. Frykten for å fornærme eller krenke autoriteter, minoriteter eller avisens lesere blir ikke mindre i en tid med krig og uro. I en global verden formidles bilder og tegninger over landegrenser i løpet av sekunder, og kan ha eksplosive og voldelige virkninger i en annen kontekst.

Prisen ble delt ut i Den Norske Opera & Ballett 20. mai 2025. Prisbeløpet på kr 600 000 ble delt mellom de tre vinnerne.

Fritt Ords Honnør

Sarah Gaulin ble tildelt Fritt Ords Honnør 18. februar 2025 for sitt uredde og prinsipielle forsvar av ytringsfriheten i møte med ekstremisme, gjengkriminalitet og negativ sosial kontroll. Som en markant stemme har Gaulin satt søkelys på noen av vår tids mest krevende og kontroversielle samfunnsutfordringer. «I en tid der ytringsfriheten møter økende press, trenger vi modige stemmer som Sarah Gaulin. Hun kombinerer saklighet med tydelighet og et sterkt engasjement», sa Stiftelsen Fritt Ords styreleder Grete Brochmann. Sarah Gaulin er daglig leder i organisasjonen LIM (Likestilling, integrering, mangfold) og tidligere bydelspolitiker for Arbeiderpartiet i Søndre Nordstrand i Oslo. I begge disse rollene har hun rettet et særlig søkelys mot kriminalitet og negativ sosial kontroll – to utfordringer som truer frihet og trygghet, spesielt i områder med særskilte sosiale problemer. Honnør-utdelingen fant sted i Uranienborgveien 2 i Oslo, og prisbeløpet var kr 100 000.

Lisanne Dijkstra ble tildelt Fritt Ords Honnør for å ha avdekket en ordførers overgrep, og utvist stort ytringsmot i møte med mektige aktører og krefter i samfunnet. «Hun minner

oss om hvilken betydning slikt sivilt mot har for oss som samfunn og enkeltmennesker», sa Bård Vegar Solhjell, styreleder i Stiftelsen Fritt Ord. I 2013 ble en populær ordfører dømt til fengsel etter seksuell omgang med et barn under 16 år. Overgrepet kunne ikke vært pådømt hvis ikke barnet hadde turt å si fra og forklare seg om det hun ble utsatt for. Hun gjorde dette, nøkternt og saklig, gjennom tre rettsrunder, og på tross av sterke motkrefter. Dette var flere år før #metoo. Nylig har hun fortalt om saken i NRK-serien «Hele historien». Honnøren ble offentliggjort 11. desember 2025, mens utdelingen fant sted 6. januar 2026 i Uranienborgveien 2 i Oslo. Prisbeløpet var kr 100 000.

Free Media Awards 2025

Stiftelsen Fritt Ord og Zeit Stiftung Bucerius i Hamburg samarbeider om å finne frem til modige, nyskapende og undersøkende journalister, fotografer og medier i Øst- og Sentral-Europa som har utmerket seg i løpet av de siste årene. Free Media Awards 2025 gikk til journalister og medier fra Ukraina, Georgia, Ungarn, Russland, Belarus og Aserbajdsjan. De autoritære myndighetene i regionen økte i omfang i fjoråret, og to av prisvinnerne hadde da nylig blitt dømt til flere år i fengsel på grunn av sitt journalistiske arbeid. Flere av prisvinnere sto bak ekstraordinære dokumentarfilmer i kort og langt format, og har nådd et stort publikum. Mottakerne av Free Media Awards 2025 var medieplattformen Gwara Media fra Ukraina, journalisten og mediegrunnleggeren Mzia Amaglobeli fra Georgia (fengslet), det undersøkende online-mediet Direkt36 fra Ungarn, fotografen og fotojournalisten Alexandra Astakhova fra Russland, mediekanalen Belarusian Investigative Center fra Belarus og journalisten Nargiz Absalamova fra Aserbajdsjan (fengslet). Hver mottaker av Free Media Awards fikk et prisbeløp på EUR 15 000. Prisutdelingen blir annethvert år arrangert i Oslo og Hamburg, og i 2025 fant den sted i Hamburg Rådhus 6. november under Hamburger Woche der Pressefreiheit. Konferansen Free Media Awards ble arrangert i Patriotische Gesellschaft i Hamburg dagen før med samtaler om trusler, strategier, journalistikk i eksil, forretningsmodeller, lovgivning, algoritmer og KI, transnasjonal undertrykkelse, innovasjon og publikumsengasjement og ikke minst hvordan kvinnelige journalister som er spesielt utsatt kan stå opp mot autoritære regimer.

Fritt Ord-konkurransen for elever i videregående skole

I 2025 var temaet for Fritt Ord-konkurransen «Fake eller fakta». Med et slikt tema ønsket Fritt Ord å invitere unge til å utarbeide bidrag som problematiserer godt og dårlig arbeid med kilder. Deltakerne ble anbefalt å finne en egen vinkling på tematikken, noe de i stor grad også gjorde. 150 bidrag kom inn. Førsteprisen gikk til Theodor Slaaen Borge fra Fyrstikkalléen vgs. for teksten «En dag som aldri stilner». Andreprisen gikk til Vy An Doan fra Edvard Munch vgs. for «Mellom linjene», og tredjeprisen til Alexander Røed Tjøsvoll, Helleik Gram Kleivan og Gunnar Máni Thorgeirsson fra Bergeland VGS for filmen «Deepfake». Prisvinnerne ble belønnet med pengepremie, og fire av de fem ble med på studietur til Strasbourg, som ble arrangert høsten 2025. Turen inkluderte besøk til Den europeiske menneskerettsdomstolen, Europarådet og EU-parlamentet. De fire deltok også i en panelsamtale med omtrent 80 personer til stede i salen, et arrangement arrangert av en undergruppe i Europarådet.

Konkurransen for ungdomsskole og videregående skole 2025

Konkurransen «Min familie i historien» ble avholdt for 27. gang. Hverdagsmenneskene er hovedpersonene. Elevene oppfordres til å se på temaer som demokrati, krig og konflikt, endrede levevilkår, migrasjon og arbeidsliv i lys av egen familiehistorie. Til årets konkurranse kom det inn 884 bidrag. Til finalerunden var det med 56 bidrag: 38 i *Min familie i historien* og 18 i *Min familie og migrasjon* (jubileumskonkurransen i forbindelse med 200-årsjubileet for den norske utvandringen til Amerika). Årets bidrag hadde god kvalitet og stor tematisk bredde. Nivået på ungdomsskolen har vært svært høyt, kanskje det høyeste på mange år, mente juryen. Juryen mente også å se en positiv utvikling i elevenes kildevurdering og drøfting. Vinnerne av årets konkurranse var Cornelia Vatvedt Haaland (Kråkerøy ungdomsskole) «Den verste torpedoen var den som ikke kom», Benjamin Aasen (Oslo katedralskole) «Léon Cohen - fra statsløs jøde til motstandsmann», og Naima Jama Kulane (Stovner vgs) «Fra fredfulle gater til krigens skygger». Vinnerne får pengepremier og tilbud om å delta på historiesamlinger med andre unge fra Europa.

Egne initiativer, egne arrangementer og samarbeidsprosjekter

Egne initiativer

Nye satsinger: Teknologi

KI og journalistikk – et formidlingsprosjekt

Arbeidet med antologien tok til høsten 2025, da Fritt Ord innledet en prosess for å undersøke og analysere teknologiens betydning for journalistikken. Et første arbeidsmøte ble holdt 9. september i Fritt Ords lokaler. Til stede var et antall deltakere fra ulike deler av mediebransjen, journalister, fotografer og analytikere. Møtet var organisert som en diskusjonsgruppe der alle deltakere bidro aktivt, uten skille mellom innledere og publikum. Formålet var å kartlegge situasjonen i norske redaksjoner og identifisere relevante problemstillinger knyttet til KI – ikke som et abstrakt fremtidsscenario, men som en teknologi som allerede er i bruk. På bakgrunn av disse samtalene ble det besluttet å utarbeide en antologi. Redaktører for prosjektet ble Henrik Skaug Sætra ved Universitetet i Oslo og Joakim Lie i Fritt Ord.

Undersøkelse om bruk av KI i norske redaksjoner

Høsten 2025 inngikk Stiftelsen Fritt Ord en avtale med Høyskolen Kristiania om å kartlegge bruken av kunstig intelligens i norske avisredaksjoner. Gjennom dette oppdraget ønsker vi å få, og bidra til å formidle, dybdekunnskap om hvordan norske redaksjoner forholder seg til og tar i bruk KI i på godt og vondt. Prosjektet avsluttes i 2026, og resultatene vil bli presentert i en forskningsrapport basert på både en bred kvantitativ undersøkelse og dybdeintervjuer med utvalgte redaksjoner.

KI-mentorordning i lokalavisene

Fritt Ord tok høsten 2025 initiativ overfor Senter for undersøkende journalistikk og Landslaget for lokalaviser om en egen mentorordning for å styrke norske lokalavisers kompetanse til å bruke KI i gravejournalistikk. Det ble inngått avtale om et nyskapende prosjekt i 2025 og 2026. To mentorer ble ansatt i hhv. 100 % og 50 % stilling. De gir grunnleggende opplæring i KI-verktøyer og diskuterer prosjekter som redaksjonene vil

virkeliggjøre. Dette skjer ved reiser til redaksjonene eller digitale workshops. De mindre lokalavisene er prioritert, og særlig de konsernuavhengige. 411 journalister i 50 ulike redaksjoner hadde brukt mentorordningen de første fem månedene. De første publiserte reportasjene kom vinteren 2026. Det er fortløpende dialog mellom stiftelsen og de to organisasjonene om prosjektet.

Nye satsinger: Unge

Pilotprosjekt: Debattkultur og ytringsklima i Osloskolen

Fritt Ord startet høsten 2025 et pilotprosjekt der videregående skoleklasser fra øst, vest og sentrum i Oslo møttes for å jobbe på tvers av skoleprofil, bakgrunn og bydel. Prosjektet tok utgangspunkt i at utfordringer knyttet til ytringsfrihet, sosial kontroll og utenforskap finnes i hele byen – ikke bare i bestemte bydeler.

Gjennom fire heldagssamlinger møttes elevene på ulike arenaer i Oslo, der de fikk i oppdrag å utvikle et felles tiltak for å bedre ytringsklima og demokratisk deltakelse blant unge. Underveis fikk de veiledning fra unge politikere, og de fikk med seg forelesninger, samarbeidssesjoner og ulike typer workshops. Prosjektet ble utformet i samarbeid med skoler og organisasjoner, og det ble lagt vekt på medvirkning fra lærere og elever. Målet var å snakke sammen om fordommer og sosial kontroll. Pilotprosjektet fortsatte utover i våren 2026 med siktemål om videreføring i større skala fra høsten 2026.

Nye satsinger: Internasjonalt

Ekstrabevilgninger til medier i Øst-Europa pga. amerikansk deffinansiering

Mange toneangivende og undersøkende medier i Øst-Europa fikk i begynnelsen av 2025 brått beskjed om at deres forventede støtte fra USA allikevel ikke ville bli overført. Fritt Ord var raskt ute med en hastestøtte på til sammen 3 millioner NOK i mars 2025, som ble fulgt opp med 2 ekstra millioner NOK i april samme år, til 16 medieinstitusjoner fra Ukraina, Georgia, Aserbajdsjan, Belarus (i eksil) og Russland (i eksil) i tillegg til to internasjonale nettverk som jobber med internasjonal journalistikk på tvers av land. For eksempel fikk tre ukrainske medier hastestøtte: den undersøkende medieplattformen Bihus.Info og online-midiet Ukrainska Pravda, som begge er basert i Kyiv, ved siden av medieplattformen Donbas Frontliner som er dedikert til å dekke krigen mellom Russland og Ukraina direkte fra frontlinjene.

Internasjonal satsing på flerårig støtte til medier i Øst-Europa i tillegg til hastestøtte

For å bidra til sikre at enkelte sterke redaksjonelle medier i Øst-Europa får en mer forutsigbar arbeidshverdag og rom for å eksperimentere i flere flater med tekst, bilder og film og nye forretningsmodeller, startet Fritt Ord i 2025 et prosjekt som støtter enkelte medier i en periode på tre år – med 60 000 euro til hver medieplattform per år. Vi har så langt inngått avtaler med undersøkende og nyskapende medieplattformer fra Georgia, Ukraina, Belarus (i eksil) og Russland (i eksil). I tillegg har Fritt Ord åpnet opp for å gi hastestøtte til enkelte uavhengige produksjonsmiljøer og institusjoner internasjonalt som er dedikert til å fremme ytringsfrihet med et blikk for regionen: I 2025 ble det for eksempel gitt et støttebeløp på NOK 300 000 til den internasjonale ytringsfrihetsorganisasjonen Article 19 for å analysere situasjonen for ytringsfrihet og medier i lys av USAs uttrekk fra en rekke institusjoner som de har støttet tidligere. Rapporten fikk global online-lansering 16. april 2026 med tittelen “Targeted: Free expression after US foreign aid cuts”. Filmteamet bak dokumentarfilmen “A Song

Without Home” om å være transperson på flukt fra Georgia fikk en hastestøtte på 10 000 euro til å ferdigstille filmen. Den hadde internasjonal premiere i mars 2026, og vises i dag på en rekke filmfestivaler i ulike land. Rainbow Mission Foundation i Ungarn fikk en hastestøtte på 10 000 euro til «LGBTQ Community Events» under Budapest Pride Festival som åpnet i mai 2026. Fritt Ords bidrag var på til sammen 4 millioner NOK.

Egne arrangementer

Den 12. februar ble det holdt foredrag av den amerikanske dataspillkritikeren Jacob Geller med påfølgende paneldebatt. Temaet for arrangementet var kritisk tilnærming til dataspill som kunst- og kulturuttrykk. Geller, som har over én million abonnenter på YouTube, argumenterte for at dataspill bør betraktes og analyseres på lik linje med andre anerkjente kunstformer som litteratur, film og billedkunst. I sin tilnærming til spillkritikk trekker han veksler på flere sjangre. Paneldebatten etter foredraget samlet representanter fra norsk kulturjournalistikk, anmelder Asbjørn Slettemark, Elise Dybvig fra Morgenbladet og Rune Håkonsen fra NRK. Deltakerne drøftet norske mediers dekning av dataspill.

I det internasjonale arrangementet «Kunsten og institusjonene: 'Jeg vil ha et museum som kjenner sine gulv skjelve når andre museer ødelegges i krig'» med Adam Budak (Polen/Tyskland), Stefanie Carp (Tyskland), Matej Drlička (Slovakia), Andrea Geyer (USA) og Sarah Lookofsky (USA/Norge), moderert av Ingerid Salvesen, rettet Fritt Ord i samarbeid med Kunstnernes Hus i Oslo oppmerksomheten mot kulturinstitusjoner som er under økende press som sensur, selvsensur, drastiske økonomiske kutt og politisk og kommersiell innblanding. Arrangementet fant sted 22. februar 2025.

I februar ble det gjennomført en spørreundersøkelse om nordmenns forhold til dataspill på oppdrag fra Fritt Ord, utført av Opinion. Resultatene ble presentert på et seminar 5. mars. Undersøkelsen viste at 61 prosent av norske befolkning oppgir at de spiller dataspill, og at én av tre spiller ukentlig. Deltakelsen er høy på tvers av aldersgrupper, og blant personer under 50 år spiller nærmere halvparten ukentlig eller oftere. 17 prosent oppgir at de har fått et mer positivt syn på dataspill i løpet av det siste året. Til tross for den utbredte bruken rangeres dataspill lavt i samfunnsstatus sammenlignet med øvrige kulturuttrykk som musikk, film, teater og litteratur. 77 prosent av respondentene plasserte dataspill i nedre del av en statusrangering, og bare 13 prosent ønsker mer stoff om dataspill i norske medier. På seminaret 5. mars deltok medieviter Sofie Hvitved fra Instituttet for fremtidsforskning i København. Hvitved pekte på at spillindustrien er blant de største i verden, og at dataspill i fremtiden vil kunne fungere som plattform for læring, sosiale relasjoner og kulturell innovasjon. Hun understreket at en økning i samfunnsstatus forutsetter at dataspill gis større plass i den offentlige debatten. Foredraget ble etterfulgt av en panelsamtale med Ida Madsen Hestman, redaktør i kulturtidsskriftet TBA, Sigrid Hvidsten, kommentator i Dagbladet, og Erik Fossum, redaktør i Pressfire. Arrangementene og undersøkelsen inngår i stiftelsens arbeid med å belyse dataspill som et kulturuttrykk som fortjener mer oppmerksomhet, kritiske tilnærminger og bredere offentlig debatt.

STIFTELSEN FRITT ORD

Fritt Ord inviterte til norgespremiere og visninger av dokumentarfilmen «Mr. Nobody Against Putin» i samarbeid med Human internasjonale dokumentarfilmfestival 10. og 13. mars 2025 på Vega Scene og Cinemateket i Oslo. Fritt Ord hadde tidligere støttet både utvikling, produksjon og formidling av dokumentarfilmen, som den amerikanske filmregissøren David Borenstein står bak sammen med Pavel Talankin fra Russland som medregissør. Filmen handler om en modig russisk lærer som står opp mot Putins propaganda. «Mr. Nobody Against Putin» ble åpningsfilmen under Human i mars 2025, og i mars 2026 vant den Oscar for beste dokumentarfilm.

Fritt Ord og Kunstnernes Hus inviterte til utstillingen «Refresh» av den sudanske politiske karikaturtegneren Khalid Albaih fra 21. mars til 21. mai 2025 med kunstnersamtale og et filmprogram. Utstillingen ble kontinuerlig oppdatert med karikaturer og verk gjennom to måneder for å sette søkelys på underbelyste begivenheter i Sudan og internasjonal politikk.

Under Arabiske filmdager inviterte Fritt Ord i samarbeid med filmfestivalen og Indie Film Bergen til norgespremiere og visninger 4., 5. og 6. april 2025 av dokumentarfilmen «Løvene ved elven Tigris» av den norsk-kurdiske regissøren Zaradasht Ahmed. Fritt Ord hadde tidligere støttet både utvikling, produksjon og formidling av dokumentarfilmen, som handler om hvordan ISIS forlot Mosul i ruiner etter frigjøringen, og hvordan en musiker og samler forsøker å bevare det som er igjen av byens kulturskatter og sjel. Under filmfestivalen i Cannes i 2026 ble «Løvene ved elven Tigris» tildelt Arab Film Critic Award for beste dokumentarfilm – stemt frem av over 300 arabiske og internasjonale kritikere.

Den canadisk-franske dokumentarfilmen «Russians at War» av regissør Anastasia Trofimova, som handler om russiske soldater ved fronten i Ukraina, var en av fjorårets mest omdiskuterte filmer internasjonalt. Fritt Ord og Oslo Dokumentarkino arrangerte den første visningen av filmen i Norge 15. mai på Vega Scene med påfølgende samtale mellom den norsk-ukrainske sosiologen og aktivisten Nataliya Yeremeyeva, sjefsforsker Tor Bukkvoll, journalist og anmelder Guri Kulås og regissør Anastasia Trofimova. Ingerid Salvesen var moderator. Filmen fikk strålende kritikk samtidig som den ble møtt med sterke protester, boikott og krav om sensur.

Fritt Ord inviterte til presentasjon av en aktuell kommende dokumentarfilm fra Georgia og samtale med to filmregissører, Mariam Chachia og Mariadna Tsaeva, om den politiske utviklingen i landet og folkelig motstand fra filmskapere, kunstnere, journalister og studenter på Vega scene 29. september 2025 med tittelen «Hva skjer i Georgia? Kunst, dokumentarfilm og kampen for demokratiet».

I samarbeid med Masahat og Oslo Dokumentarkino arrangerte Fritt Ord et foredrag om «Folkemordet i Gaza og Big Tech» 19. oktober 2025 på Cinemateket i Oslo med Nadim Nashif, som er en forkjemper for digitale rettigheter. I samtalen som fulgte om spredning av skadelige narrativer, militarisering av kunstig intelligens og utestengning fra finansielle tjenester, deltok professor Maja Van Der Velden og utenriksjournalist Kyrre Lien.

Samarbeidsprosjekter

Civitates – The European Democracy Fund

Fritt Ord står bak Civitates – The European Democracy Fund sammen med en rekke europeiske og i dag enkelte amerikanske stiftelser. Civitates har tre porteføljer: «Civic Power», «Tech & Democracy» og «Media», og øremerker midler til betydningsfulle små og store institusjoner og organisasjoner som arbeider for å fremme demokrati, informasjon og samarbeid i en tid hvor demokratiske systemer er under press i flere europeiske land. I 2025 gjorde en økende anti-NGO-holdning seg gjeldene i flere land, og forsøk på å delegitimere sivilsamfunnet fikk ulike uttrykk. Civitates støtter blant andre NGO-ene Bulgarian Fund for Women, Amnesty International Slovakia og Vox Public i Frankrike som står opp mot denne utviklingen. I 2025 ble de planlagte teknologireguleringene i Europa utsatt for trusler både fra Big Tech-selskapene, som forsøker å motstå uavhengig kontroll, og fra den amerikanske administrasjonen, som truet EU med høyere tollsatser for å redusere håndhevelse av lovene – spesielt Digital Services Act (DSA) og Digital Markets Act (DMA). Bits of Freedom i Nederland, AI Forensics i Frankrike og Hungarian Civil Liberties Union er eksempler på institusjoner som arbeider for å fremme et åpnere og tryggere digitalt landskap, fikk kjernestøtte fra Civitates i fjor. Til tross for økonomiske vanskeligheter og utfordringer for tradisjonelle forretningsmodeller gjorde uavhengige medier seg gjeldende i 2025 med oppfinnsomhet og kreativitet. Blant mediene Civitates støttet finner vi Direkt36 i Ungarn, Divergente i Portugal og Solomon i Hellas. Institusjoner og organisasjoner over hele Europa ble sterkt preget av at amerikanske institusjoner trakk seg ut som støttespillere i løpet av kort tid. Civitates hadde et våkent blikk på resultatet av amerikansk definansiering, og lanserte en hastestøtte til flere institusjoner og deres manglende finansiering ved siden av øvrige tildelinger og arrangementer. Civitates delte til sammen ut rundt 4,3 millioner euro i 2025, og Fritt Ords bidrag var på 200 000 euro.

Russian and Belarusian media in Exile

Stiftelsen Fritt Ord og Thomson Reuters Foundation sto bak det journalistiske cross-border-prosjektet Perspektiv fra 2016 til 2022. Etter starten på den russiske fullskala krigen mot Ukraina har de fleste uavhengige russiske journalister og medier etablert seg i eksil i ulike land i Europa. Belarusiske myndigheters handlinger i 2020 har ført til at størstedelen av uavhengige journalister og medier fra Belarus i dag også arbeider i eksil. I dette prosjektet får russiske og belarusiske journalister og medier, som risikerer forfølgelse i sine hjemland, støtte til å fortsette sitt selvstendige arbeid kombinert med juridisk assistanse, journalist- og medietrening til å bygge seg opp til å operere i nye land for å fortsette å lage mediedekning av høy kvalitet og rette oppmerksomheten mot underrapporterte temaer. Fritt Ord bidro i 2025 med 75 000 euro til dette arbeidet.

Norwegian Journal of Photography (NJP) på Perspektivet Museum – Tromsø

Med tittelen «Norwegian Journal of Photography Goes North!» åpnet Perspektivet Museum i Tromsø sin egen versjon av utstillingen med NJP-fotografene fra utgave #6 8. februar 2025. Utstillingen var åpen frem til 31. august 2025. NJP er Fritt Ords prosjekt, og det gir rom for å skape uavhengige fotografiske historiefortellinger som bygger en bro mellom det klassiske reportasjefotografiet og kunstoffotografiet. Perspektivet Museum tok utgangspunkt i NJP-utstillingen til Preus museum i 2024, og valgte derfra ut prosjektene til Christian Belgaux, Hilde Honerud, Matthis Kleeb, Giulia Mangione, Javad Parsa, Nora Savosnick og Jo Straube. Særskilte publikumsarrangementer som

omvisninger med Christian Belgaux og Javad Parsa i åpningshelgen; samtale med Hilde Honerud om dokumentarfotografi, kunst og tillit; fotografmøte med Nora Savosnick og verksted om KI, desinformasjon og bildeverifisering gjennom prosjektet Show Your Work Lab for skoleelever; og et fotografmøte med Matthis Kleeb om hvordan hans prosjekt «From Trend to Trash» er påvirket av hans bakgrunn som sosiolog og kvalitativ metode, fant sted i løpet av utstillingsperioden. Parallelt med utstillingen i Tromsø arbeidet den neste NJP-gruppen #7 med ferdigstilling av sine prosjekter – Espen Eichhöfer, Naina Helén Jáma, Jói Kjartans, Lena Lislevand, Helene Mariussen, Gina Grieg Riisnæs, Matilde Solsvik, Krister Sørbø og Christian Tunge – før lansering i februar 2026.

Oxford-stipend og Reuters Institute

Fritt Ords samarbeid med Reuters Institute for the Study of Journalism i Oxford fortsatte, med det halvårige journaliststipendet «The Fritt Ord Journalism Fellowship – in honour of Preben Munthe». VG-journalist Håkon F. Høydal ble tildelt stipendet for våren 2026. Temaet hans er hva journalister kan lære av ny traumeforskning når de skal intervjuer både «monstre og ofre» i krim- og overgrepssaker. Høydal har vært i VG siden 2005 og har jobbet svært mye med traumatiserte kilder. Det er på bakgrunn av denne erfaringen han laget sitt Oxford-prosjekt. Ideen til fordypningsprosjektet ble til etter en lengre korrespondanse Høydal har hatt med den dømte kanadiske barneovergriperen Benjamin Faulkner, kjent som «Warhead». Faulkner ledet en av de mørkeste sidene på det «mørke nettet» i 2017 og ble dømt til over 35 år i fengsel i 2019.

Reuters Digital News Report ble lansert i Fritt Ords lokaler i juni med presentasjoner og panelsamtale ledet av professor Roy Krøvel og med sjefredaktør Gunnar Stavrum, Nettavisen, nyhetsredaktør Tone Tveøy Strøm-Gundersen, Aftenposten og redaktør Olav Østrem, Faktisk, som deltakere. Fritt Ord finansierer den norske delen av rapporten, som lages i samarbeid mellom medieforskere i Oxford og Bergen. Stiftelsen bidrar også til finansieringen av den internasjonale rapporten, som sammenlikner mediebruken i 47 land. 2024-rapporten undersøkte blant annet hvorvidt deepfakes truer tilliten til journalistikken, og for første gang ble bruken av kunstig intelligens i mediene kartlagt. Rapporten fikk stor medieoppmerksomhet.

Onsdag 3. september kom ca. 100 mennesker til lanseringsseminaret for Fritt Ords rapport «Hvem kommer til orde i norske medier?», utført av Retriever. Seminaret ble filmet og opptak publisert allerede samme dag. Vi bestilte rapporten i fjor og har deltatt aktivt i utarbeidingen av opplegget. Retrievers norgessjef Guro Lindebjerg og senior medieanalytiker Malene Augestad presenterte rapporten, før generalsekretær Elin Floberghagen i Norsk Presseforbund og sosiale medier-journalist Xueqi Pang i VG kommenterte den. Så ble det 45 minutters fritt ord og debatt i salen, med et stort antall deltakere og en både lærerik og poengtert diskusjon. Rapporten har fått en stor mengde med medieoppslag og skapt offentlig debatt.

Annen utadrettet virksomhet

Stiftelsen har et omfattende kommunikasjonsarbeid knyttet til arrangementer, egeninitiativer, utlysninger og bevilgninger. Stiftelsens nyhetsbrev og kontoer på sosiale medier når stadig flere. Det er omfattende direkte kontakt med redaksjoner gjennom året. De fleste arrangementer blir filmet og så publisert, enkelte blir strømmet direkte.

Styremedlemmer og ansatte har gjennom året bidratt i offentligheten på vegne av stiftelsen. Direktøren har deltatt i offentligheten gjennom en rekke foredrag, medieintervjuer og deltakelse i debatter, seminarer og festivaler. Det er også blitt avholdt en svært lang rekke møter gjennom året med personer og organisasjoner eksternt, om spørsmål knyttet til vår virksomhet (bevilgninger, samarbeid m.m.). Styret besøkte relevante miljøer på en studiereise til Budapest i Ungarn i november, og administrasjonen besøkte Riga i Latvia i desember.

Bevilgninger

Det ble i årets løp behandlet 4255 søknader, hvorav 1254 (29,5 %) ble helt eller delvis imøtekommet. Alle bevilgningene fra 2025 er tilgjengelige på Fritt Ords nettsted, i en database hvor de offentliggjøres løpende i etterkant av hver søknadsrunde. Antallet innkomne søknader har økt med 7,2 % siden 2024. Det deles ut midler til bl.a. bokprosjekter, seminarer, festivaler, dokumentarfilmer, organisasjoner innen ytringsfrihetsfeltet, fotoprosjekter, teateroppsetninger og utstillinger.

I 2025 har det vært fire spesialutlysninger:

Norsk journalistikk, inkludert kritikk

Dette er den mest omfattende søknadsordning for norsk journalistikk. Stiftelsen mottok i alt 498 søknader i 2025, 229 av disse ble innvilget med til sammen kr 22,25 mill. I ordningen inngår også kritikerstipendene, som dette året ble økt fra 10 til 12 ved at to stipender øremerket dataspill ble innført. Det kom 45 søknader og 12 stipender á kr 250 000 ble innvilget, til sammen kr 3 mill.

Utllysning til folkebiblioteker: Litterær beredskap

Våren 2025 lanserte Fritt Ord utlysningen «Litterær beredskap», rettet mot litteraturformidling i folkebibliotekene. I en tid der teknologi og sosiale medier svekker evnen til fordypende lesning, ønsket vi å styrke bibliotekene som arena for lesekompetanse og demokratisk dannelse, og å bidra til at aktiviteter kunne gjennomføres.

Prosjekter med utgangspunkt i sakprosa og annen litteratur, tegneserier og tidsskrifter fikk støtte til tiltak som lesesirkler, foredrag og debatter – med beredskap i vid forstand som overordnet tema. Det ble bevilget støtte til 37 prosjekter, med til sammen kr 2 170 500.

Utllysning til skolebiblioteker: Tett på kildene

Høsten 2025 delte Fritt Ord ut støtte til 17 skolebiblioteker gjennom ordningen «Tett på kildene». Prosjektene skal styrke elevers kildekritikk og kritiske leseferdigheter, og spenner over et bredt tematisk register – fra fotball og idrettsmedier til mat, kropp og elevenes egne familiehistorier. Totalt 17 videregående skoler over hele landet mottok støtte til lokalt forankrede prosjekter som kobler bibliotek, fagundervisning og møter med eksterne kilder og fagpersoner, hver av tildelingene var på kr 50 000. Totalsummen ble 850 000 kroner. Dette var andre gang utlysningen til skolebibliotek i videregående skole ble gjennomført.

Utllysning av masterstipender

I løpet av 2025 lyste Fritt Ord ut studentstipender til masterstudenter i tre runder, januar, juni og september. Totalt 50 søknader ble innvilget med kr 40 000 hver, til sammen kr 2 000 000. Prosjektene spenner over et bredt felt fra medieforskning, jus og film til internasjonal politikk og urfolksstudier. Blant temaene som gikk igjen var kunstig intelligens, kildekritikk, kjønnsrettigheter og medienes fremstillinger av krig og konflikt.

Økonomi

Fritt Ord har samarbeidet med en uavhengig rådgiver, Grieg Investor, om utvikling av strategi og løpende evaluering av porteføljen, og om valg av forvaltere og investeringsprodukter. Kapitalforvaltningen ble utført gjennom investeringer i aktivaklassene renter, norske og utenlandske aksjer, private equity-fond, eiendom og pengemarked/bank. Ny avtale om rådgivningstjenester fra 1.1.26 ble inngått med Gabler.

Stiftelsen er egenkapitalfinansiert og har ikke vesentlig gjeld utover de bevilgninger som er gitt til realisering av formålet. Endringen i kontantstrømmen består dermed i å forklare endringen i stiftelsens investeringsportefølje fra 2024. Midlene til realisering av formålet (bevilgninger, priser, egne initiativer mv.) kommer fra avkastningen av stiftelsens kapital. For 2025 var avkastningen på kr 293,9 mill. mot kr 352,5 mill. for 2024.

Det ble bevilget kr 122,4 mill. til vedtektsbestemte formål. Bevilgningsnivået er høyere enn for 2024, med en oppgang på kr 13,7 mill. som inkluderer nye egeninitierte formålsrettede prosjekter. De samlede kostnadene for andre aktiviteter som oppfyller formålet (egne initiativer, samarbeidsprosjekter, arrangementer og drift) utgjorde kr 45,5 mill., og forvaltningskostnadene for investeringsaktiviteter utgjorde kr 3,0 mill. Total formålskapital utgjør ved årets slutt 3,9 mrd. kroner.

Fritt Ord har oppnådd følgende resultat for sine aktivaklasser:

Aktivaklasse	Fordeling	Avkastning Portefølje	Avkastning Ref.indeks
Aksjer	51,2 %	12,7 %	12,3 %
Obligasjoner	25,1 %	5,4 %	4,9 %
Eiendom	9,6 %	0,6 %	0,6 %
Hedgefond	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Private Equity	9,4 %	10,1 %	10,1 %
Pengemarked/bank	4,8 %	5,2 %	5,0 %
Totalt portefølje	100,0 %	8,9 %	8,5 %

Fordelingen og avkastningen er basert på rapportering av markedsverdier fra forvalter, og er ikke nødvendigvis sammenfallende med bokførte verdier i regnskapet. (Disse tilsvarer ikke nødvendigvis markedsverdi for alle aktivaklasser.) Tabellen viser at stiftelsen i 2025 har hatt overskudd for samtlige aktivaklasser. Stiftelsens formålskapital per 31. desember 2025 utgjorde 3 917 millioner kroner mot 3 794 millioner kroner i 2024. Fritt Ord har utarbeidet en strategi for langsiktig kapitalforvaltning med krav til etikk i de

investeringer som stiftelsen foretar. Stiftelsen tilstreber utøvelse av samfunnsansvar i alle ledd av sin virksomhet.

Realavkastning

Overskuddet fra årets investeringsaktiviteter var på 293,9 millioner kroner. I forhold til stiftelsens formålskapital per 01.01. gir dette en avkastning på 7,7 % (2024: 9,8 %). Justert for inflasjon (3,0 %) gir dette en realavkastning på 4,8 % for 2024 (2024: 6,7 %).

Redegjørelse for årsregnskapet

Det fremlagte årsregnskapet gir et rettviseende bilde av stiftelsens eiendeler, gjeld og finansielle stilling ved årsskiftet, samt av resultat og utvikling av stiftelsens virksomhet gjennom året. Det knytter seg ingen vesentlige usikkerheter til årsregnskapet. Omorganisering med inngåelse av sluttavtaler for 3,7 årsverk er et ekstraordinært forhold som har påvirket regnskapet for 2025. Per 31. desember 2025 er porteføljen i NOK høyere enn 31. desember 2024.

Stiftelsens totalportefølje har fortsatt den positive utviklingen hittil i år, med en avkastning på 9,2 % ved utgangen av mai 2026. Styret er av den oppfatning at forutsetningen for fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet for 2025 er satt opp etter denne forutsetningen.

Finansiell risiko

Stiftelsen benytter seg av ulike finansielle instrumenter i forbindelse med styringen av finansiell risiko. Styret skal påse at stiftelsens midler forvaltes i tråd med stiftelsens formål, samt at virksomheten utføres i samsvar med stiftelsens vedtekter og de til enhver tid gjeldende regler. Styret vedtar årlig finansstrategien for det kommende kalenderåret. Denne følges opp i det daglige av en investeringskomité nedsatt av styret. Strategien omfatter langsiktig investeringsprofil, rammer for allokering av aktiva, risiko og etiske retningslinjer. En ekstern rådgiver, Grieg Investor, utarbeider månedlig rapporter som viser avkastning, allokering og transaksjoner. Styret behandler rapportene løpende gjennom året. Fra januar 2026 har stiftelsen byttet rådgiver til Gabler.

Fritt Ords finansielle risiko er moderat, og kan i hovedsak dekomponeres til henholdsvis markedsrisiko, kredittrisiko og likviditetsrisiko. Risikoen klassifiseres som høy, moderat eller minimal. Forholdet er nærmere omtalt under note 16 i regnskapet.

Økonomiske fremtidsutsikter

Fritt Ord har et mål om en langsiktig realavkastning på 4,5 %. Fritt Ords forventninger til fremtidig avkastning er beregnet ut fra dette forholdet. Utdeling til vedtektsfestede formål skal ifølge styrets vedtak utgjøre i snitt ca. 3 % av stiftelsens formålskapital per 01.01. Stiftelsens prognose om budsjettet avkastning for året er imidlertid avhengig av utviklingen i finansmarkedet. Avkastningen er beregnet ut fra forutsetningen om at 2026 blir et normalår, men styret presiserer at det normalt er betydelig usikkerhet knyttet til vurderinger av fremtidige forhold.

Årets aktivitetsoverskudd

Det samlede aktivitetsoverskuddet på kr 122,9 mill. foreslås overført til annen formålskapital.

Styre og administrasjon

Styret

Professor Grete Brochmann var styreleder i Stiftelsen Fritt Ord frem til årsmøtet 10.6.25, da hun gikk av etter maksimalt antall valgperioder. Direktør Bård Vegar Solhjell (styrenestleder) ble valgt til styreleder. Øvrige styremedlemmer er førsteamanuensis Anine Kierulf, investor Bjarne Kveim Lie, sogneprest Kjersti Gautestad Norheim, forfatter og journalist Frank Rossavik og forfatter og rådgiver Sylo Taraku.

To nye styremedlemmer ble valgt på ekstraordinært styremøte 29.6.25: medie- og teknologistrateg Eirin Larsen og senior counsel Hadia Tajik. Anine Kierulf ble valgt til stiftelsens nestleder på styremøte 10.9.25.

I løpet av året ble det avholdt seks ordinære styremøter, ett ekstraordinært og ett strategiseminar. Fritt Ord tilstreber jevn fordeling mellom kjønnene. Det var etter nyvalgene i 2025 fire kvinner og fire menn i styret. Det er likestilling i stiftelsen med tanke på både ansettelse, lønnsbetingelser og arbeidsoppgaver.

Av stiftelsens 11 ansatte (til sammen 9,7 årsverk) er seks kvinner og fem menn. Etter styrets mening er likestillingen godt ivarettatt, og det iverksettes derfor ikke ytterligere tiltak på området. Det er tegnet styreansvarsforsikring for styrets medlemmer og administrerende direktør for deres mulige ansvar overfor foretaket og tredjepersoner, med en forsikringsdekning på ca. kr 40 mill.

Forretningsførsel og administrasjon

Knut Olav Åmås er administrerende direktør og Bente Roalsvig nestleder/prosjektdirektør. Ingvild Bjerkholt, Oskar Kvasnes, Elin Bech Lutnæs og Hanne Vorland er seniorrådgivere. Anne-Lise Sognnes er rådgiver og kokk for Sameiet Uranienborgveien 2, Henrik Pryser Libell kommunikasjonsrådgiver, Joakim Lie prosjektleder, Kjersti Bjørkmo administrasjonsmedarbeider i 50 % stilling og Karsten Korbøl koordinator for Historikerforeningens prosjektkonkurranse for unge (20 % stilling). MGI Regnskap er Fritt Ords regnskapsfører, mens Stiansen & Co. AS er stiftelsens revisor.

Bjerkholt, Bjørkmo, Korbøl, Kvasnes og Lutnæs inngikk høsten 2025 frivillige sluttavtaler med stiftelsen, etter tilbud fra styret til samtlige ansatte utenom daglig leder. Disse har virkning fra januar 2026. Dette utgjør 3,7 årsverk.

Tre prosjektlederstillinger ble utlyst i november og besatt på nyåret. Ammal Ahmed Haj Mohamed, Ståle Grut og Tellef Solbakk Raabe ble ansatt som prosjektledere for hhv. unge og ytringsfrihet, teknologi og ytringsfrihet og demokrati og offentlighet.

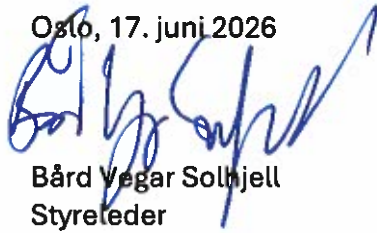
Arbeidsmiljøet i stiftelsen har det meste av året vært godt. I årets siste kvartal var det svært krevende på grunn av omorganiseringen.

Det har ikke vært skader, ulykker eller påfallende sykefravær. Fraværet totalt utgjør 1,4 % av avtalte dagsverk gjennom kalenderåret. Stiftelsen arbeider aktivt for å forhindre diskriminering som følge av nedsatt funksjonsevne, etnisitet, nasjonal opprinnelse,

STIFTELSEN FRITT ORD

legning, religion eller livssyn. Aktivitetene omfatter blant annet rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, utviklingsmuligheter og beskyttelse mot trakassering. Fritt Ords virksomhet forurensrer ikke det ytre miljø.

Oslo, 17. juni 2026

Bård Vegar Solhjell
Styrefeder

Anine Kierulff
Nestleder

Hadia Tajik
Styremedlem

Bjarne Kveim Lie
Styremedlem

Kjersti Gautestad Norheim
Styremedlem

Frank Rossavik
Styremedlem

Sylo Taraku
Styremedlem

Eirin Larsen
Styremedlem

Knut Olav Åmås
Adm. direktør